

Надруковано: Слободяник, Ю. Б. Суттєвість і ризики в державному аудиті [Текст] / Ю. Б. Слободяник // Актуальні проблеми економіки і управління в сучасних соціально-економічних умовах : збірник матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 02-03 жовтня 2012р., – Дніпропетровськ: Герда, 2012. – С.312-313.

Слободяник Ю.Б.

к.е.н., доцент,

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ», м. Суми

СУТТЄВІСТЬ І РИЗИКИ В ДЕРЖАВНОМУ АУДИТІ

Україна, що стоїть на шляху демократичних реформ і задекларувала розбудову громадянського суспільства, з 1998 року приєдналася до 194 країн світу, які на сьогоднішній день є членами Міжнародної організації Вищих органів аудиту (INTOSAI). Діяльність INTOSAI заснована на Лімській декларації керівних принципів державного аудиту, яка містить концептуальні підходи і цінності вищих органів контролю державних фінансів, та на Міжнародних стандартах вищих органів аудиту (ISSAI).

Стандартизація у сфері державного аудиту дозволила певним чином уніфікувати підходи до проведення контрольних заходів, визначити єдині принципи і правила, що сприяє впровадженню найкращих технологій, досягнень світової науки і практики контролю, спрямоване на забезпечення високої якості, економічності, ефективності та транспарентності діяльності вищих органів аудиту.

Перший комплект ISSAI був представлений і схвалений на Конгресі INTOSAI у Південній Африці у 2010 році. Стандарти складаються з чотирьох рівнів, останній з яких – Керівні принципи аудиту – присвячений рекомендаціям з правових, організаційних та професійних умов проведення аудиту та приклади або опис передового досвіду.

ISSAI 1315 «Виявлення та оцінка ризиків суттєвого викривлення через розуміння суб'єкта та його середовища» та ISSAI 1320 «Суттєвість при плануванні і виконанні аудиту» засновані, як й інша група стандартів ISSAI, на Міжнародних стандартах аудиту для приватного сектора, проте мають низку особливостей, що враховують специфіку аудиту в суспільному секторі.

Так, наприклад, бізнес-ризик визначається як ризик, що діяльність – у тому числі відповідні програми, стратегії і цілі – не буде завершено або досягнуто [1]. Крім того, в стандартах описані притаманні суспільному сектору ризики, пов'язані з такими питаннями, як політичний клімат, суспільний інтерес, чутливість програм, потенційне недотримання законодавства тощо. Безумовну цінність стандартів складають приклади додаткових умов і подій, які можуть вказувати на ризики суттєвих викривлень, зокрема, це можуть бути: перевитрати бюджетних коштів через слабкість бюджетного контролю; приватизація; нові програми; зміни в існуючих програмах; нові джерела фінансування; нове законодавство і регламенти чи директиви; політичні рішення; програми без достатніх виділених ресурсів і фінансування; підвищені суспільні очікування; закупівлі товарів і послуг в таких галузях, як оборона; аутсорсинг діяльності уряду; зміни в політичному керівництві; державно-приватне партнерство та ін.

Зважаючи на специфіку проведення аудиту в державному секторі, незначний вітчизняний досвід в цій сфері, а також на велику суспільну значущість цього виду діяльності, що дозволяє покращити державне управління в цілому, зробити його більш ефективним і прозорим, вважаємо за потрібне розробити відповідні методичні основи державного аудиту. Для цього необхідно переглянути чинний Стандарт Рахункової палати «Порядок підготовки і проведення перевірок та оформлення їх результатів», привести його у відповідність з вимогами Міжнародних стандартів вищих органів аудиту, дати визначення термінам «суттєвість» і «ризики» стосовно державного аудиту, визначити їх особливості, що впливатимуть на планування і підготовку

аудитів, розробити відповідні карти ризиків, що враховували б досвід попередніх перевірок і національні законодавчі та інші особливості.

Література

1. International Standards of Supreme Audit Institutions [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.issai.org/composite-344.htm>.

State Higher Educational Institution
“UKRAINIAN ACADEMY OF BANKING
OF THE NATIONAL BANK OF UKRAINE”

Державний вищий навчальний заклад
“УКРАЇНЬКА АКАДЕМІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ”

